

Františkovo slovo

č.138

Petrův nástupce: Nesměřujeme k velké světové válce o vodu?

Papež: K uzavření svátosti manželství je dnes třeba opravdového katechumenátu

Bůh není vzdálený a anonymní

Pán neumí darovat míň než vše

Postní doba jako pouť naděje

Papež František: vztahu k přírodě se máme učit od domorodců

Papež kázal o nebezpečí ideologického vztahu k nevtělenému Bohu

O pravém a falešném postu

Pius XII., černá legenda se chýlí ke konci

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Petrův nástupce: Nesměřujeme k velké světové válce o vodu?

Vatikán. Právo na vodu jako základní lidské právo zdůraznil papež v promluvě k účastníkům semináře pořádaného Papežskou akademií věd v pátek (24.2.) odpoledne v Letohrádku Pia IV. ve vatikánských zahradách. Interdisciplinární studium role politiky v hospodaření s vodou a životním prostředím bylo tématem dvoudenního jednání vědců, vodohospodářů, ekonomů, podnikatelů, politiků i filosofů z různých částí světa. Tendence privatizovat pitnou vodu a tak popírat všeobecné právo na vodu, je problém, který se projevuje různými způsoby v různých částech světa. Podrobnosti k této problematice na úrovni České republiky lze nalézt na webových stránkách www.pravdaovode.cz.

Papež František řekl s odkazem na encykliky *Caritas in veritate* (č.27) a *Laudato si'* (č.30), že „je bolestné vidět, když zákonodárství jedné země nebo skupiny zemí nepokládá vodu za lidské právo, anebo pokud je - v případě jeho legislativního zakotvení - toto právo pošlapáváno.“

„Právo na vodu je pro přežití lidí zásadní a rozhoduje o budoucnosti lidstva. Prioritou je rovněž výchova budoucích generací, pokud jde o závažnost tohoto faktu. Formovat svědomí je obtížný úkol, vyžaduje přesvědčivost a oddanost. Kladu si otázku, zda v této rozkouskované třetí světové válce, kterou prožíváme, nesměřujeme k velké světové válce o vodu.“

„Respektování práva na vodu je podmínkou uplatňování dalších lidských práv (*Laudato si'*, 30) - řekl dále papež. Respektováním tohoto práva klademe základy ochrany i těch ostatních. Pokud však toto podstatné právo pošlapeme, jak budeme moci bdít nad těmi ostatními!“ Papež v této souvislosti poukázal na nejmarkantnější projev popírání práva na vodu, jak to plyne ze statistik OSN, podle nichž na světě umírají denně tisíce dětí z nedostatku vody.

Papež: K uzavření svátosti manželství je dnes třeba opravdového katechumenátu

Vatikán. Petrův nástupce v sobotu dopoledne přijal účastníky kurzu, který pořádal Tribunál Římské Roty pro faráře o církevním manželském právu v souvislosti s exhortací *Amoris laetitia* a papežským *motu proprio* o reformě kanonických řízení neplatnosti manželství (*Mitis Iudex* – pro latinskou církev a *Misericors Jesus* pro východní obřady katolické církve). Asi dvěma stovkám farářů papež František řekl:

„Ve většině případů jste první, za kterými přicházejí mladí lidé toužící založit rodinu a uzavřít svátostný sňatek. A především na vás se obracejí manželé, kteří se v důsledku vážných problémů ve svém vztahu ocitli v krizi, potřebují oživit víru a znovu objevit svátostnou milost; v některých případech žádají o proces zneplatnění manželství. Nikdo nezná lépe a není více v kontaktu s místní realitou sociálního tkaniva, jehož rozmanitou složitostí zakoušíte: svazky slavené v Kristu, civilní sňatky, fakticky existující soužití, rozpadlé svazky, rodiny a mladí lidé, šťastní i nešťastní. Každou osobu a každou situaci jste povoláni doprovázet svědectvím a podporou.“

„Především se musíte snažit vydávat svědectví o svátostné milosti manželství – pokračoval papež - prvotním dobrou rodiny, životní buňky církve i společnosti hlásáním, že manželství mezi mužem a ženou je znamením snubní jednoty Krista a církve. Toto svědectví uskutečňujete přípravou snoubenců na manželství, když ukazujete hloubku významu životního kroku, ke kterému se chystají.“

„Nezapomínejte křesťanským snoubencům neustále připomínat, že ve svátosti manželství v nich zazáří Bůh, který do nich vtiskne svůj obraz a nesmazatelný charakter svojí lásky.“

Manželství je totiž božský obraz, který pro nás stvořil Bůh, jenž je dokonalým společenstvím tří Osob: Otce, Syna i Ducha svatého. Láska Trojjediného Boha a láska mezi Kristem a Jeho nevěstou církví jsou středem manželské katecheze a evangelizace. Ukazujte toto »veliké tajemství« (Ef 5,32) neúnavně všem, zejména manželům, prostřednictvím osobních i komunitních, plánovaných i spontánních setkání.“

„Při podávání tohoto svědectví – pokračoval papež – snažte se také *podporovat* ty, kdo si uvědomili fakt, že jejich svazek není svátostný, a chtějí z této situace vyjít. Počínejte si v tomto svém delikátním a nezbytném úsilí tak, aby ve vás věřící rozpoznávali ani ne tak odborníky na úřední akty a právní normy, ale spíše bratry, kteří umějí naslouchat a chápat.“

„Zároveň se ve stylu, který je vlastní evangeliu, stávejte bližními těm mladým, kteří dali přednost nemanželskému soužití, setkávejte se s nimi a přijímejte je. Oni jsou z duchovního hlediska těmi chudými a maličkými, jimž chce církev ve stopách svého Učitele a Pána být matkou, která neopouští, nýbrž je jim nablízku a pečuje o ně. Kristovo srdce miluje i tyto lidi. Hleďte na ně s laskavostí a soucitem. Tato péče o ty poslední, právě proto, že plyne z evangelia, je bytostnou součástí vašeho úsilí o prosazování a obranu svátosti manželství.“

Řekl mimo jiné papež František účastníkům kurzu, který pro faráře uspořádal Tribunál Římské Roty. „Myslím si - dodal spatra papež - že největší obtíž spočívá dnes v tom, že se manželství považuje nebo žije jako sociální fakt a nikoli jako svátost, která vyžaduje dlouhou přípravu. Jsem proto přesvědčen, že k uzavření svátosti manželství je zapotřebí opravdového katechumenátu a nikoli jen dvě či tři přípravná setkání“ – konstatoval Svatý otec.

Angelus

26.2.2017

Bůh není vzdálený a anonymní

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Dnešní evangelium (srov. Mt 6,24-34) je mocnou výzvou k důvěře v Boha – nezapomínejme důvěřovat Bohu, který se ve stvoření stará o živé bytosti. Opatřuje všem živočichům pokrm, pečuje o lilie a polní travu (srov. vv.26-28). Jeho dobrotivý a útěšný pohled denně bdí nad naším životem, který se trápí mnoha starostmi, jež pozbavují klidu a rovnováhy. Toto trápení je však často zbytečné, protože nedokáže změnit běh událostí. Ježíš nás naléhavě vybízí, abychom si nedělali starosti o zítřek (srov. vv. 25.28.31) a připomíná, že nade vším je milující Otec, který na svoje děti nezapomíná. Svěřovat se Mu neznamena magicky vyřešit problémy, nýbrž čelit jim ve správném rozpoložení, tedy odvážně. Jsem odvážný, protože se svěřuji svému Otci, který o mne pečuje a má mne rád.

Bůh není vzdálený a anonymní: je naším útočištěm, zdrojem našeho klidu a pokoje. Je skálou naší spásy, které se můžeme držet v jistotě, že nepadneme. Kdo se drží Boha, nikdy nepadne! Je naší obranou před stále číhajícím zlem. Bůh je naším velkým přítelem, spojencem, otcem, ale ne vždy si to uvědomujeme. Neuvědomujeme si, že máme přítele, spojence a otce, který nás má rád, a preferujeme jako oporu bezprostřední, hmatatelná a nahodilá dobra, přičemž zapomínáme a někdy odmítáme dobro nejvyšší, totiž otcovskou lásku Boha. Vnímat Jej jako Otce v době osiřené je velmi důležité! Vnímat Jej jako Otce v tomto osiřelém světě. Vzdalujeme se od Boží lásky, když obsedantně hledáme pozemská dobra a bohatství, jež máme rádi přespříliš.

Ježíš nám říká, že tato dychtivost je iluzorní a činí nás nešťastnými. Dává tedy svým učedníkům základní životní pravidlo: „Hledejte Boží království a jeho spravedlnost“ (v.24). Buď Pán anebo okouzlující, ale klamné idoly. Tato volba, kterou jsme povoláni učinit, se potom odráží v mnoha našich činech, plánech a závazcích. Je to volba, kterou je třeba učinit jasně a neustále ji opakovat, protože pokušení redukovat všechno na peníze, rozkoš a moc jsou dotěrná. Existuje spousta takových pokušení.

Úcta k těmto idolům vede ke hmatatelným, leč prchavým výsledkům, zatímco volba Boha a Jeho království ne vždycky přináší okamžité plody. Je to rozhodnutí, které se přijímá v naději, a jeho plné uskutečnění se ponechává Bohu. Křesťanská naděje sahá k budoucímu naplnění Božích příslibů a nezastavuje se před žádnými těžkostmi, protože je založena na nepomíjivé Boží věrnosti. Bůh je věrný, je věrný otec, je věrný přítel a je věrný spojenec.

Panna Maria ať nám pomáhá svěřovat se lásce a dobrotě nebeského Otce, žít v Něm a s Ním. To je předpoklad pro překonání životních trápení a protiventství, ale i pronásledování, jak dokazuje svědectví mnoha našich bratří a sester.

Kázání z Domu sv. Marty

28.2.2017

Pán neumí darovat míň než vše

Vatikán. Následovat Pána, který nám všechno dává, a nehledat majetek – vybízeli papež František při ranní mši v kapli Domu sv. Marty. V kázání komentoval dnešní evangelium (Mk 10,28-31) a důraz položil na specifickou „plnost“, kterou dává Bůh, totiž „rozdrcenou“ plnost.

„Nelze sloužit dvěma pánům,“ buď sloužíme Bohu nebo mamonu. „Před Popeleční středou nás církev vybízí k reflexi nad Bohem a bohatstvím,“ začal papež František ještě v souvislosti s pondělním evangeliem (Mk 10,17-27), které vypráví o bohatém člověku, jenž mezi následováním Pána a majetkem zvolil to druhé. „Slova, jimiž tuto volbu komentoval Pán, učedníky zarazila, poznamenal papež: »Jak těžko vejdu do Božího království ti, kdo mají bohatství! Spíš projde velbloud uchem jehly než vejde bohatý do Božího království.« Dnešní evangelium – pokračoval – ukazuje Petra, který klade otázku, co bude s těmi, kdo opustili všechno a šli za Ježíšem. Zdá se jako by Petr chtěl vystavit Pánu účet“ – dodal Petrův nástupce.

„Nevěděl, co říci. »Ano, tamten odešel, ale co my?«. Ježíšova odpověď je jasná: »Není nikdo, kdo by opustil všechno, aniž by všechno dostal«. – »My jsme opustili všechno a šli za tebou«, řekl Petr a Ježíš odpověděl: Dostanete vše v překypující míře, té, kterou užívá Bůh, když rozdává své dary. Dostanete všechno. »Nikdo není, kdo by opustil dům, bratry nebo sestry, matku nebo otce, děti nebo pole pro mě a pro evangelium, aby nedostal stokrát víc nyní v tomto čase: domy, bratry a sestry, matky a děti i pole,... a v budoucím věku život věčný!« Pán neumí darovat méně než všechno. Když On něco rozdává, dává sebe samého, jenž je vším..

V tomto evangelním úryvku se nicméně vyskytuje slovo - pokračoval papež – které přivádí k zamyšlení. Říká se zde, že v tomto čase dotyčný obdrží stokrát více (domy a bratry) *spolu s pronásledováním*. To otevírá jiný způsob myšlení a jednání. Ježíš dává cele sebe samého, protože Boží plnost je rozdrčena v kříži.

„Božím darem je rozdrčená plnost. Křesťanským stylem je hledání, obdržení této rozdrčené plnosti a vydání se touto cestou. Není to snadné, není to snadné. A co je znamením, co je signálem, že postupuji vpřed tímto odevzdáním a obdržáním všeho? Slyšeli jsme to v prvním čtení (Sir 35,1-15): »Oslavuj Pána štědře a neskrbli s prvotinami, které přinášíš. Při všem co dáváš, měj veselou tvář a s radostí zasvěcuj desátek. Dej nejvyššímu, jak on dává tobě, buď štědrý, jak můžeš«. Štědře a vesele. Znamením, že se ubíráme touto cestou všeho a ničeho, této rozdrčené plnosti, je radost.“

Bohatý člověk však »zesmutněl a odešel zarmoucen« (Mk 10,22), pokračoval papež: „Nebyl s to přijmout a obdržet tuto rozdrčenou plnost, zatímco svatí, i Petr, ji přijali. Uprostřed zkoušek si zachovali veselou tvář, štědrost a radost srdce. Toto je znamení, které bylo patrné také u chilského světce Alberta Hurtada z minulého století,“ řekl dále papež:

„Neustále pracoval přes všechny obtíže... Pracoval pro chudé... Byl člověkem, který v té zemi razil cestu dobročinné lásce vůči chudým... Byl však pronásledován a mnoho vytrpěl. Když se však ocitl právě v onom bodě, rozdrčen na kříži, řekl: Jsem šťasten, Pane, šťasten. Pán ať nás učí ubírat se touto cestou, daruje nám milost jít po této obtížné cestě všeho a ničeho, po cestě rozdrčené plnosti Ježíše Krista a neustále, zvláště v těžkostech říkat: Jsem šťasten, Pane, šťasten.“

Generální audience

1.3.2017

Postní doba jako pouť naděje

Dobrý den, drazí bratři a sestry!

Dnes, na Popeleční středu, vstupujeme do liturgie postní doby. Vzhledem k tomu, že se v našem cyklu katechezí zabýváme křesťanskou nadějí, chtěl bych vám dnes přiblížit *postní dobu jako pouť naděje*.

Tento úhel pohledu se ihned ozřejmuje, pokud uvážíme, že postní doba byla církví ustavena jako čas přípravy na Velikonoce, a proto veškerý smysl tohoto čtyřicetidenního údobí *čerpá světlo z velikonočního tajemství*, ke kterému směřuje. Můžeme si představit zmrtvýchvstalého Pána, jak nás volá, abychom vyšli ze své temnoty, a my se vydáváme na cestu za Ním, který je Světlem. Postní doba je pouť ke vzkříšenému Ježíši. Je to čas pokání a umrtvování, nikoli však samoučelného, nýbrž zaměřeného na to, abychom spolu s Kristem vstali z mrtvých a obnovili svou křestní totožnost, tedy opětovně se narodili "shůry", z Boží lásky (srov. Jan 3,3). Díky této přirozené danosti je postní doba časem naděje.

Pokud chceme lépe pochopit, co to znamená, musíme navázat na základní zkušenost odchodu Izraelitů z Egypta, o kterém se v Bibli vypráví v knize nazvané *Exodus*. Výchozím bodem je egyptské otroctví, útisk a nucené práce. Pán ale nezapomenul na svůj lid a na svůj příslib – povolává Mojžíše, silnou rukou vyvádí Izraelity z Egypta a vede je pouští do svobodné země. Během této pouti z otroctví do svobody Hospodin dává Izraelitům zákon, aby je vychoval k lásce k sobě, jedinému Bohu, a ke vzájemné bratrské lásce. Písmo nám ukazuje, že exodus byl dlouhý a strastiplný a symbolicky trval čtyřicet let, což je život jednoho pokolení. Jedné generace, o kterou se při zkouškách na cestě stále pokouší stesk po Egyptě a která lituje, že se nemůže vrátit zpět. Také my všichni známe toto pokušení návratu do časů minulých. Hospodin však zůstává věrný a onen nebohý lid, vedený Mojžíšem, přichází do zaslíbené země. Celou svou pouť vykonali v *naději*, naději dojít do zaslíbené země, a právě se zřetelem k tomu lze mluvit o "exodu", tedy vyjití z otroctví do svobody. Také pro nás všechny je nadcházejících čtyřicet dní vyjitím z otroctví a hříchu směrem ke svobodě a setkání se Zmrtvýchvstalým Pánem. Každý krok, námaha, zkouška, pád i opětovné povstání má smysl pouze v rámci spásonosného plánu Boha, který pro svůj lid zamýšlí život, a nikoli smrt, radost, a nikoli bolest.

Ježíšova Pascha je jeho exodus, kterým nám otevřel cestu k plnému, věčnému a blaženému životu. Ježíš se kvůli otevření této cesty a přechodu zřekl své slávy, ponížil se a byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži. Otevření cesty k věčnému životu ho stálo vlastní krev a díky Jemu jsme byli zachráněni z otroctví hříchu. To však neznamená, že On již učinil vše a po nás se nic nežadá, že On prošel skrze kříž, zatímco my se "do ráje povezeme v kočáře". Nikoli, tak to není. Naše spása je zajisté Božím darem, ale vzhledem k tomu, že se jedná o příběh lásky, vyžaduje náš souhlas a naši účast na jeho lásce, jak nám ukazuje naše Matka Maria a po ní také všichni svatí.

Postní doba touto dynamikou žije – Kristus nás předešel svým exodem a my procházíme pouští díky Jemu a v cestě za Ním. Ježíš byl pro nás vystaven pokušení a pro nás pokušitele přemohl, avšak rovněž my máme spolu s Ním čelit pokušení a překonávat je. On nám dává živou vodu svého Ducha a je na nás, abychom nabírali z jeho pramene a pili, ve svátostech, modlitbě a adoraci. On je světlem, které vítězí nad temnotou, a po nás se žádá, abychom sytili nepatrný plamínek, který nám byl svěřen v den křtu.

V tomto smyslu je postní doba "svátostným znamením našeho obrácení" (*Římský misál, vstupní modlitba 1. neděle postní, podle italského znění*). Kdo se vydá poutí postní doby, vždy se ocitá na cestě obrácení. Je to svátostné znamení naší cesty od otroctví ke svobodě, která vyžaduje neustálou obnovu. Je to jistě náročná cesta, což je správné, protože láska klade nároky, avšak je to cesta plná naděje. Ještě lépe řečeno – postní exodus je poutí, na které se sama naděje *utváří*. Námaha spojená s přechodem pouště – veškeré zkoušky, pokušení, přeludy a vidiny – mají cenu, protože dodávají naději sílu a pevnost, po vzoru Panny Marie, která vprostřed temnoty utrpení a smrti svého Syna nadále věřila a doufala v jeho zmrtvýchvstání, ve vítězství Boží lásky. Se srdcem otevřeným k tomuto horizontu dnes vstupme do postní doby. Vnímejme, že jsme součástí svatého Božího lidu, a radostně začněme tuto pouť naděje.

1.3.2017

Papež František: vztahu k přírodě se máme učit od domorodců

Vatikán. Papež František zaslal do Brazílie poselství ke Kampani bratrství, která se letos zaměřuje na otázku ekosystémů a ochrany života. Je třeba si uvědomit, že ničení životního prostředí vždycky doprovází sociální nespravedlnost a že na ně doplácí ti nejslabší – píše římský biskup.

Stvořitel obdařil Brazílii rozmanitými a mimořádně krásnými ekosystémy, bohužel však nechybí známky agrese namířené proti tomuto stvoření, konstatuje papež. Místní církve pozvedla „prorocký hlas“, pokud jde o respekt k životnímu prostředí i péči o chudé, poukázala ale také na příčiny problémů a předložila návrhy k jejich řešení.

Mezi mnoha iniciativami, které se vyvinuly na církevní půdě, papež František připomněl Kampaň bratrství, která už v roce 1979 razila heslo „Zachovat to, co patří všem“. Letošní kampaň vybízí k péči o stvoření a podpoře bratrských vztahů mezi lidmi ve světle evangelia. Nemůžeme opomíjet důsledky ničení životního prostředí, současného rozvojového modelu a skartační kultury, která dopadá na lidské životy – dodává papež. Tato Kampaň nás vybízí ke kontemplaci, obdivu, díkůvzdání a respektu k rozmanitosti přírody prostřednictvím respektu k lidem, kteří žijí v těchto kontextech. Jde o jeden z největších úkolů dneška, platných na celém světě, protože „ničení životního prostředí je vždycky doprovázeno sociální nespravedlností“.

Zářným příkladem soužití se stvořením, které se vyznačuje úctou, plodností a milosrdenstvím, je domorodá populace těchto ekosystémů. Od nich se máme učit, jak navazovat vztah z přírodou – doporučuje papež František. Takto lze nalézt udržitelný vzorec, který se prosadí jako alternativa k honbě za ziskem, která vyčerpává přírodní zdroje a ničí důstojnost národů, uzavírá papež své poselství pro brazilskou Kampaň bratrství.

Kázání z Domu sv. Marty

2.3.2017

Papež kázal o nebezpečí ideologického vztahu k nevtělenému Bohu

Vatikán. Kompasem křesťana je následování ukřižovaného Krista, nikoli odvtěleného, nýbrž vtěleného Boha, který na sobě nese rány našich bratří – kázal dnes papež František v kapli Domu sv. Marty.

Na začátku postní doby zní zřetelná výzva k obrácení. „Dnešní liturgie – podotkl v úvodu Petrův nástupce – klade tuto pobídku do souvislosti s trojí realitou, totiž člověkem, Bohem a putováním. Realitou člověka je volit mezi dobrem a zlem. Bůh nás stvořil svobodné, na nás je volba – konstatoval papež a dodal: Bůh nás však nenechává samotné, ukazuje nám cestu příkázáními. Potom je tu Boží realita, která byla pro učedníky stěží pochopitelná, totiž Ježíšova křížová cesta. Bůh na sebe vzal veškerou lidskou realitu kromě hříchu. Není Boha bez Krista. Bůh bez Krista je odvtělený a tedy nereálný.“

„Boží realita je Kristus vtělený pro nás. Pro naši spásu. Pokud se vzdalujeme od této reality a vzdalujeme se Kristovu kříži a pravdě Pánových ran, vzdalujeme se lásce, Boží dobročinné lásce a spásy a vydáváme se k Bohu ideologickou cestou, která je vzdálená. Není to Bůh, který přichází k nám, stal se naším bližním, aby nás spasil, a zemřel pro nás. Toto je realitou Boha.“

Papež potom citoval z knihy jednoho francouzského spisovatele z minulého století, který podává dialog mezi agnostikem a věřícím.

„Agnostik dobré vůle se ptá věřícího: »Pro mne je problém, jak může být Kristus Bohem. To nemohu pochopit.« Věřící odpovídá: »To pro mne problém není. Problémem by bylo, kdyby se Bůh nestal Kristem«. Toto je realitou Boha: Bůh se stal Kristem, Bůh se stal tělem, a to je základ skutků milosrdenství. Rány našich bratří jsou ranami Krista, Božími ranami, protože Bůh se stal Kristem. To je druhá realita, bez níž nemůžeme prožívat půst. Musíme se obrátit nikoli k abstraktnímu Bohu, nýbrž ke konkrétnímu Bohu, který se stal Kristem.“

A nakonec třetí realita, kterou je putování. Ježíš v dnešním evangeliu (Lk 9,22-25) praví: »Kdo chce jít za mnou, ať zapře sám sebe, den co den bere na sebe svůj kříž a následuje mne«.

„Realita putování je Kristovou realitou, následováním Krista, konáním Otcovy vůle. Jako On brát den co den na sebe svůj kříž, zapřít sebe pro následování Krista. Nedělat to, co chci já, nýbrž to, co chce Ježíš. Následovat Ježíše, který říká, že na této cestě ztrácíme život, abychom jej potom zachránili. Je to ustavičné ztrácení života, ztrácení toho, co chci já, ztrácet pohodlí, být neustále na Ježíšově cestě, kterou byla služba bratřím, adorace Boha. To je správná cesta.“

„Jedinou bezpečnou cestou – končil papež František – je následování ukřižovaného Krista, pohoršení kříže. A tato trojí realita člověka, Boha a putování je křesťanský kompas, který nám nedá zabloudit.“

Kázání z Domu sv. Marty

3.3.2017

O pravém a falešném postu

Vatikán. Pravý půst spočívá v pomoci bližnímu, falešný půst mísí religiozitu s nekalými obchody a úplatky vlastní marnivosti, kázal papež František při ranní eucharistii v Domě svatě Marty. Liturgická čtení dnes mluví o postu, vysvětloval papež, o pokání, ke kterému jsme v této postní době vyzváni, abychom se přiblížili Pánu. Bůh nepohrdne zkroušeným a pokorným srdcem, říká dnešní žalm (Žl 51), srdcem, které uznává svůj hřích a ví o tom, co spáchalo. V prvním čtení z knihy proroka Izaiáše (Iz 58,1-9a) Bůh vyčítá falešnou zbožnost pokrytcům, kteří si při postu vyřizují své záležitosti, utiskují dělníky a hádají se za úderů zločinných pěstí. Na jedné straně se postí, na druhé se dopouštějí nepravostí a uzavírají špinavé obchody. Hospodin však žádá pravý půst, který je pozorný vůči bližnímu:

„Ten druhý půst je pokrytecký – řečeno slovem, které Ježíš často užívá – je to vnějškový půst, kterým se přesvědčujeme o vlastní spravedlnosti, ale ve skutečnosti se dopouštíme nepravostí, nejsme spravedliví, utiskujeme lidi. Někdo řekne: „Ale já jsem velkorysý, přispěju velkou částkou na církev“ – „Řekni mi, platíš spravedlivou mzdu své pomocníci v domácnosti? Svě zaměstnance vyplácíš na černo? Anebo podle zákona, aby mohli dát najíst svým dětem?“

Papež František pak vyprávěl, co se krátce po druhé světové válce stalo jezuitovi o. Pedrovi Arrupemu, když byl misionářem v Japonsku. Přišel za ním bohatý podnikatel s darem na evangelizační činnost a na schůzku s sebou vzal novináře a fotografa. V obálce bylo pouhých deset dolarů.

"To je totéž, co děláme my, když nedáváme spravedlivý plat svým lidem. Bereme si úplatky ze svého pokání, modlitby, postu a almužny – jsou to úplatky vlastní marnivosti, touhy ukázat se navenek. To však není ryznost, nýbrž pokrytectví. Proto Ježíš říká: Když se modlíš, dělej to ve skrytu, když dávaš almužnu, nevytrubuj před sebou, když se postíš, nedělej ztrápený obličej. Jako kdyby pravil: Prosím pěkně, když konáš nějaký dobrý skutek, neber si z něj úplatek, protože je určen jenom Otcí."

Papež citoval Hospodina slova z proroka Izaiáše, kterými pokrytcům vysvětluje, v čem spočívá pravý půst. Jak poznamenal, zdá se, že byla napsána pro naše dny.

"Či není půst, jaký si přeji, spíš toto: Rozvázat nespravedlivá pouta, uvolnit uzly jha, utiskované propustit na svobodu, zlomit každé jařmo? Lámat svůj chléb hladovému, popřát pohostinství bloudícím ubožákům; když vidíš nahého, obléci ho, neodmítat pomoc svému bližnímu? Přemýšlejme o těchto slovech, o svém srdci a o tom, jak se postíme, modlíme a dáváme almužny. Pomůže nám také myšlenka na to, co asi cítí člověk, který se vrací z večere řekněme za 200 euro a cestou domů vidí někoho hladového, nepohlédne na něj a kráčí dál. Prospěje nám, když se nad tím zamyslíme."

4.3.2017

Pius XII., černá legenda se chýlí ke konci

Vatikán. Papež Pius XII. za nacistické okupace pomohl téměř dvěma třetinám Židů žijícím v Římě, vyplývá to z nových studií, o nichž se debatovalo na sympóziu výmluvně nadepsaném „Pius XII. černá legenda se chýlí ke konci“.

Více než 40 tisíc Židů se ukrývalo ve 235 římských klášterech, 160 ve Vatikánu a jeho extrateritoriálních budovách. Dalších 1600 našlo útočiště u organizace na pomoc židovským emigrantům Delasem, která byla rovněž tajně financována církví. 16. října 1943, kdy bylo z římské židovské čtvrti deportováno 1700 lidí, se papež osobně zasadil o propuštění 245 obyvatel židovské národnosti.

„Pius XII. pomáhal Židům už před 16. říjnem 1943 v celkem 48 klášterech a později otevřel na jejich pomoc další kláštery. Osobně zasáhl 198x, aby žádal o osvobození nebo pomoc pro uvězněné nebo deportované Židy. Šedesát jich bylo takto osvobozeno.“

Říká **Domenico Oversteys**, autor nejnovějších historických bádání. Tyto údaje, které se stále doplňují, postupně demontují tzv. „černou legendu“ o Piu XII., s níž přišla sovětská propaganda těsně po smrti tohoto papeže. Navzdory jeho odsouzením nacismu a výzvám k míru se tak začala šířit představa o „mlčícím“ papeži, který šel Hitlerovi na ruku. Mluví kardinál **Dominique Mamberti**, prefekt Nejvyššího tribunálu apoštolské signatury:

„Byl to papež, který stál v čele církve ve velmi složitém období a který velmi významně přispěl k míru na mezinárodní úrovni. Převedel církev na cestě k moderní době. Skutečná postava papeže Pacelliho se velice liší od té, kterou chtěla šířit „černá legenda.“

Beatifikační proces Pia XII. zahájil už během II. vatikánského koncilu papež Pavel VI. Benedikt XVI. pak uznal jeho heroické ctnosti. Hovoří nynější postulátor kauzy, jezuita o. **Anton Witwer**:

„K beatifikaci chybí pouze zázrak. Proto se musíme modlit za přimluvu Pia XII. Je to skutečně pozoruhodná osobnost, nejen jako papež, ale také jako člověk, který hluboce žil láskou k bližnímu a láskou k Bohu.“